

ЗАМИРАЙЛО Віктор Дмитрович (12(24). 11. 1868, Черкаси — 02. 09. 1939, м. Петергоф, Ленінгр. обл.) — живописець, графік і художник театру. Навч. у Київ. рисув. школі М. Мурашка (1881–84). Великий вплив на творчість справив [М. Врубель](#). У Києві під його керівництвом З. брав участь в оновленні фресок 12 ст. у Кирилів. церкві, 1885–90 виконував написи та орнаменти до розписів [В. Васнецова](#) у Володимир. соборі. 1895 приїхав до Москви, періодично жив у ній та С.-Петербурзі (1904–07, від 1914 — постійно). Член Моск. товариства любителів мистецтв (1896–98), Моск. товариства художників (1904–11), Союзу рос. художників (1908–11). Експонував свої роботи в об'єдн. «Мир искусства» від 1911. Викл. Вищого інституту фотографії і фототехніки у Петрограді (1918–21); проф. Ленінгр. вищого худож.-тех. інституту (нині С.-Петербург, 1925–29). Працював у галузях книжк., журнал. і станк. графіки, сценографії. Від 1890-х рр. ілюстрував книги, журнали для дітей. Був блискучим ілюстратором і майстром книжк. обкладинок, у яких здебільшого використовував шрифт і орнамент. Досягав орган. єдності всіх елементів книги. Виконував гравюри, малюнки олівцем, сепією, тушшю. У творчості поміт. вплив франц. ілюстраторів серед. 19 ст. Співпрацював із

видавництвами Москви та С.-Петербурга (від 1897), сатир. журналами (1905–06). Брав участь у мист. виставках від 1896, зокрема у 1-й держ. вільній виставці творів мистецтва у Петрограді (1919), пересув. виставці рос. мистецтва по США й Канаді (1924–25), ювіл. виставках «Графічне мистецтво в СРСР. 1917–27» та «Театр.-декор. мистецтво. 1917–1927» у Ленінграді, між-нар. виставці «Мистецтво книги» у Ляйпцизі (усі — 1927). Окремі роботи зберігаються у Москві (ДТГ та Музеї образотвор. мистецтва), ДРМ (С.-Петербург).

Основні твори

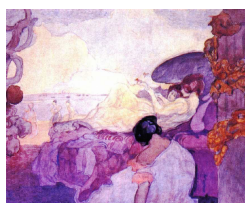
акварелі — «Осінь. Роздум» (1906), «Портрет» (1924); серія малюнків «Capricci» (1908–21); панно за ескізами М. Реріха — «Січа під Керженцем», «Підкорення Казані» (обидва — 1910-і рр., Казан. вокзал, Москва); іл. — до «Народных русских сказок», записаних О. Афанасьєвим (поч. 1900-х рр.), зб. «Вечера на хуторе близ Диканьки» М. Гоголя (Москва, 1913), поеми «Мцыри» М. Лермонтова (1914), валійської нар. казки «Джек — покоритель великанов» (переказ К. Чуковського; 1917; 1921), роману «Путешествие Гулливера» Дж. Свіфта (1918; 1924; усі — Петроград), поеми «Двенадцать» О. Блока (Москва; Петроград; 1924); обкладинка до роману «Дон Кихот» М. де Сервантеса (Ленінград, 1925); гравюри — «Іспанський танок» (1915), «Мисливець» (1918), «Задума» (1919); ескізи декорацій — до опери «Демон» А. Рубінштейна (1919, Великий опер. театр), ораторії Г. Берліоза «Загибель Фауста» (1920, Моск. академ. театр).

Рекомендована література

1. Эрнст С. В. Д. Замирайло. Петроград, 1921;
2. Голлербах Э. Рисунки и гравюры В. Д. Замирайло. Казань, 1925;
3. Зленко Г. Самобутній талант // Прапор. 1965. № 2;
4. Савицька Л. Буква як образ. Театр для себе // Музей. провулок. 2008. № 3(11).

[І. В. Огієвська](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Замирайло Віктор Дмитрович / І. В. Огієвська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-14840>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).